

В. Т. Гриневецький

Меліоративна географія

МЕЛІОРАТИВНА ГЕОГРАФІЯ – прикладна географічна дисципліна, що вивчає природні та антропогенно-природні умови і фактори меліорацій, а також обґрунтовує їхні раціональні територіальні комплекси та природно-меліоративні системи. Осн. завдання – наук. визначення окремих ланок і конструкт.-геогр. обґрунтування ціліс. структури місц. та регіон. комплексів меліорацій, реалізація яких забезпечує збагачення, відтворення та охорону природно-ресурс. потенціалу ландшафтів і оптимізує умови сучас. і перспектив. природокористування. Гол. розділи М. г.: зміст, теорія та методика меліорат.-геогр. дослідж. і комплекс. меліорації ландшафтів; соц.-екон. та природно-геогр. фактори й умови окремих і комплекс. меліорацій; конструкт.-геогр. обґрунтування тер. структур меліорацій; осн. аспекти геогр. вивчення структури і функціонування місц. і регіон. меліогеосистем та їхнього впливу на меліоров. й взаємодіючі з ними тер. та природно-госп. об'єкти; еколого-геогр. експертиза меліорат. проектів. М. г. тісно пов'язана з геогр., геол., біол., с.-г., екон. і тех. науками. Зародження М. г. пов'язане із дослідж. В. Докучаєва і О. Воєйкова, необхідність орган. поєднання меліорації з географією обґрунтував Г. Морозов. Важливим внеском у розвиток окремих напрямів М. г. є праці рос. географів і ґрунтознавців В. Ковди, Д. Арманда, С. Сільвестрова, П. Колоскова, О. Алпатьєва, О. Шульгіна, а також укр. вчених – Г. Висоцького, Г. Дубинського, Г. Швєбса, П. Шищенка, І. Гоголева. На сучас. етапі розвитку М. г. впроваджують ландшафтно-геофіз., ландшафтно-геохім., дистанц. методи геогр. дослідж., стаціонарні методи дослідж., а також моделювання географічне. Меліорат.-геогр. дослідж. особливо важливі при наук. обґрунтуванні тер. систем меліорацій, експертизі регіон. меліорат. проектів, організації комплекс. ландшафтно-меліорат. моніторингу, прогнозуванні впливу системи меліорацій на ландшафти та організацію рац. природокористування. В Україні дослідж. з М. г., зокрема з проблем меліорації ландшафтів Полісся, здійснюють у відділ. географії Інституту геофізики НАНУ (Київ), Київ., Львів., Одес., Таврій. (Сімферополь) та Харків. університетах, Нац. університеті вод. господарства та природокористування (Рівне). Укр. науковці організували й провели 3 всесоюзні конф. з М. г.: Львів – Шацьк (1975), Харків (1977) і Рівне (1986).

Рекомендована література

1. Гриневецький В. Т. Принципи побудови курсу «Меліоративна географія» та викладання його у Київському університеті // Вісн. Київ. університету. Сер. Географія. 1977. № 19;
2. Шульгин А. М. Мелиоративная география. Москва, 1980;
3. Аношко В. С. Мелиоративная география. Минск, 1987.

Бібліографічний опис:

Меліоративна географія / В. Т. Гриневецький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-66217>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).